

Jan de Vries

onderwijs is in het bereiken van die doelstellingen een onmisbare schakel. Onderwijsinstellingen dragen waarden en normen over en werken aan burgerschapsvorming. In dat licht refereer ik ook graag nogmaals aan de maatschappelijke stage. De minister is overigens al gestart met experimenten, waarvoor ik haar complimenteer. De CDA-fractie wil graag op de hoogte blijven van de voortgang hiervan. Wij zouden graag zien dat er ook een verbreding tot stand komt.

Voor het bereiken van die maatschappelijke doelstelling, is het goed om te beseffen dat onderwijsinstellingen geen anonieme lesfabrieken zijn. Het zijn kleinschalige gemeenschappen waarin professionele medewerkers en leerlingen of studenten met elkaar samenleven, kennis overdragen, werken aan vorming en bezig zijn met zingeving. Dan alleen komt ontwikkeling van talent voldoende tot haar recht.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.35 uur tot 14.20 uur geschorst.

Voorzitter: Weisglas

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van een wetgevings- c.c. notaoverleg met stenografisch verslag: - op maandag 13 december 2004 van 19.00 uur tot 23.00 uur van de algemene commissie voor Integratiebeleid: het deel integratie van de begroting van Justitie (29800-VI).

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee dat de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken tot haar voorzitter heeft gekozen het lid Rijpstra en tot haar ondervoorzitter het lid Leerdam. De commissie vernieuwing Wet parlementaire enquête heeft tot haar voorzitter gekozen het lid Klaas de Vries.

Aangezien voor de stukken, gedrukt onder de nrs. 24493 (R1557), nr. 18, 29745, 29746, 29761, 29806 (R1768), 29807 (R1769), 29808

(R1770), 29809 (R1771) en 29813 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor dat wat deze Kamer betreft, de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd.

Ik stel voorts voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel ten slotte voor, de stukken 18106, nr. 151, 22112, nrs. 334, 335, 337, 338, 339, 340, 23432, nr. 180, 24493, nr. 18, 25884, nr. 5, 28100, nr. 10, 29200-X, nr. 111, 29200-XII, nr. 160, 29200-XVI, nr. 291, 29800-IXB, nr. 7, 29800-X, nr. 11, en 29800-XVI, nr. 3, voor kennisgeving aan te nemen.

Aangezien voor de stukken 23490, nr. 338, 29682, 29698, 29728 en 29744 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Sinds hedenochtend 12.00 uur blokkeren honderden garnalenvissers de haven van Harlingen. Het water staat hen aan de lippen. Zij vrezen voor de continuïteit van hun bedrijf. Dat alles vindt oorzaak in een uitspraak van de NMa van vorig jaar, waaraan ook een miljoenenboete verbonden is geraakt. Het doel van het kabinet was om oplossingen te vinden. De zaak ligt ook in Brussel voor.

Nu is de NMa weer tot actie overgegaan. Dat is voor de sector van de garnalenvisserij nauwelijks nog mee te maken en te verwerken. Ik verzoek de ministers van Economische Zaken en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om op deze actualiteit te reageren, mede namens de collega's Buijs van de CDA-fractie, Geluk van de VVD-fractie, Slob van de fractie van de ChristenUnie en Tichelaar van de PvdA-fractie. Ook verzoek ik hen om beleidsinhoudelijk de achtergronden ervan te benaderen of, zo mogelijk, op te lossen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de ministers van Economische Zaken en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Omdat het meer ministers

en commissies betreft, doen wij dat plenair.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Wilders.

De heer **Wilders** (Groep Wilders): Voorzitter. Wij hebben gisteravond laat een brief van het kabinet ontvangen over de laffe moord op Theo van Gogh van gisterochtend. In de brief van het kabinet staat vermeld dat die moord vermoedelijk is gepleegd door iemand die handelde vanuit radicaal islamitische overtuiging. Die brief roept vele vragen op. Het kabinet heeft gezegd dat het nadere informatie naar de Kamer stuurt. Mede namens de collega's Van Aartsen van de VVD-fractie en Verhagen van de CDA-fractie vraag ik het kabinet om die nadere informatie bij voorkeur deze week nog naar de Kamer te sturen. Ik verzoek u om vast ruimte te reserveren op de plenaire agenda voor volgende week, zodat wij over die nadere informatie kunnen debatteren met het kabinet. Dat willen wij namelijk.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Wij hebben een extra procedurevergadering gehouden van de commissies Justitie en BZK waar nagenoeg alle fracties waren vertegenwoordigd. Ook bij ons riep de brief veel extra vragen op, maar daarover dient in de diverse fracties nog overleg plaats te vinden. Dat is er de reden van dat wij gezamenlijk hebben afgesproken dat er vanmiddag om 16.00 uur een verzamelmoment is om alle vragen voor te leggen, die vervolgens aan het kabinet worden gestuurd. Ook wij verzoeken de voorzitter er rekening mee te houden dat wij eventueel volgende week over de antwoorden op die vragen een plenair debat vragen.

De **voorzitter**: Er is naar mijn idee niet veel verschil tussen het voorstel van de heer Wilders en dat van de commissie. Het lijkt mij dan ook eenvoudig tot besluitvorming te komen. Die is dat de informatie via de commissie of de Kamer binnenkomt en dat het vanzelf spreekt dat er op welke manier dan ook ruimte komt voor het voeren van een debat over de antwoorden op die vragen als de Kamer dat wenst.

Voorzitter

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): De voorzitter heeft gelijk als hij zegt dat hij constateert dat er niet veel verschil is tussen het voorstel van de heer Wilders en dat van de commissie. Er is echter wel een verschil, namelijk dat de vaste commissies de leden de gelegenheid willen geven hun vragen te inventariseren die dan ook wat specifiekere zouden zijn.

De heer **Wilders** (Groep Wilders): Naar mijn idee sluit het haarfijn bij elkaar aan. Ik meen dat het goed is de lijn van de commissie te volgen. Daarmee doel ik op het stellen van die vragen en het eventueel volgende week houden van een plenair debat als wij in het bezit zijn van de antwoorden op die vragen.

De **voorzitter**: De vragen zouden toch al door de commissie worden gesteld. Die komen dus op die manier bij het kabinet terecht. Ik stel voor dat wij er rekening mee houden dat er volgende week een plenair debat plaatsvindt. Het definitieve besluit daarover kunnen wij echter pas nemen op het moment dat die informatie is binnengekomen. Het lijkt mij goed dit deel van het stenogram ter informatie door te zenden aan de ministers van Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijk-relaties.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2005 (29800-VIII).**

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Mevrouw **Joldersma** (CDA): Mijnheer de voorzitter. Het hoger onderwijs heeft een onrustig jaar achter de rug. Met betrekking tot de afhandeling van het dossier-Schutte zijn de laatste stappen gezet. Er is een andere staatssecretaris gekomen en er werden forse bezuinigingen opgelegd die tot onze vreugde tijdens de algemene politieke beschouwingen van tafel zijn geveegd. Nu staan wij aan de

vooravond van wijzigingen in het bekostigingssysteem, in de studie-financiering en in de Wet op het hoger onderwijs. Mevrouw Vergeer kan gerust zijn. Ik zal niet inhoudelijk op deze plannen ingaan. Wel maak ik een aantal algemene opmerkingen over het hoger onderwijs. Als CDA zien wij de noodzaak in van verbeteringen in het hoger onderwijs, maar laat het ook heel duidelijk zijn dat wij geen behoefte hebben aan revolutionaire veranderingen. Daar is ook helemaal geen reden toe, want met het hoger onderwijs gaat het gewoon goed. Ook dat mogen wij wel eens constateren. Als het goed gaat, moet je niet alles overhoop willen halen.

Bovendien hebben wij net de invoering van de bachelor-masterstructuur achter de rug. Laten wij daarom voortbouwen op wat wij hebben en het hoger onderwijs goed doordacht verbeteren.

Voor ons is het uitgangspunt dat die verbeteringen iets moeten opleveren voor de student en voor de docent, want dat is waar je het voor doet. Je wilt dat de student beter zijn talent ontwikkelt en meer uit zijn studie haalt. Als een student mij zegt dat hij er 30 uur per week bijwerkt, vraag ik mij af of dat niet ten koste van zijn studie gaat. Als een docent mij vervolgens zegt dat een peperdure gepromoveerde lector is aangesteld, waar de docenten helemaal niets van merken, denk ik: dat was toch niet de bedoeling van die lectoren? Wij willen juist dat ook de docenten hier voordelen van hebben, opdat zij zich kunnen ontwikkelen in hun vakgebied en de lector daaraan bijdraagt.

Als ik tenslotte zie dat instellingen het als doelstelling \pm zelfs als missie \pm zien om zoveel mogelijk studenten te trekken, denk ik soms ook: daar is iets mis. Het gaat er niet om dat een instelling de financiële omzet vergroot en meer studenten opleidt, maar dat die studenten goed worden opgeleid voor de arbeidsmarkt en dat er zoveel mogelijk uit die studenten wordt gehaald door hen te helpen hun talent te ontwikkelen.

De overheid heeft hier ook een verantwoordelijkheid in en mag zich hierbij ook wel eens goed gedragen. Op dit punt zetten de bezuinigingsvoorstellen waarmee wij de afgelopen zomer zijn geconfronteerd ons aan het denken. Waar komen die voorstellen vandaan? Waarom komt er elke keer een voorstel voor meer

private inkomsten \pm bijvoorbeeld over het niet-bekostigen van EU-studenten \pm en waarom moet dan weer op het macrobudget worden gekort?

Wij hebben geen bezwaar tegen meer private financiën in het hoger onderwijs, maar het moet niet betekenen dat dat altijd korten op de publieke financiering inhoudt. Zo komt er nooit meer geld in het hoger onderwijs.

Wij moeten zien hoe wij de student kunnen uitdagen om zijn talent te benutten. Op dat punt valt veel te leren van het privaats bekostigd onderwijs. Ik ben daar de afgelopen tijd eens gaan kijken, en ik heb er studenten gezien die de drang hebben om te investeren in hun onderwijs en docenten die sterk gemotiveerd zijn goed onderwijs te willen geven. Bij beiden ontstaat de drang om te investeren. Voor de publieke opleidingen kunnen wij daar van leren.

Het concept leerrechten, dat de CDA-fractie vorig jaar heeft geïntroduceerd bij de begroting, kan helpen om die motivatie, die drang van investeren in jezelf, te vergroten in het publiek bekostigde onderwijs. Leerrechten verstevigen de positie van de student, die vervolgens meer kan nadenken hoe hij zelf in zijn studie wil investeren, zijn studietraject wil vormgeven en slim met zijn tijd kan omgaan. Instellingen worden aangezet meer rekening te houden met die belangen van studenten. Bij het werken met leerrechten is het heel logisch dat studenten die over die rechten beschikken alleen het wettelijk collegegeld betalen.

Ik kom nog terug op de leerrechten en de vraagsturing. De minister heeft een plan gemaakt voor bèta en techniek en is met een bètabeurs gekomen. Juniorcolleges bij de universiteiten, waar studenten uit het middelbaar onderwijs worden gemotiveerd worden om techniek te gaan studeren, vind ik een zinvolle manier om de instroom te vergroten. Van de bètabeurs vraag ik mij af wat het bijdraagt aan het vergroten van die instroom. Wat mij betreft, moeten wij erheen dat de gelden voor de bètabeurs juist worden ingezet in het voortgezet onderwijs om mensen te stimuleren techniek te studeren. Ook hierin hebben de profielcommissies die nu aan de gang gaan de heel belangrijke taak het onderwijs aantrekkelijk te maken.